

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie**

Warszawa, dnia 10 listopada 2010 r.

**Pan
Henryk Ruszczyk
Burmistrz Gminy Zakroczym**

LWA-4114-02-11/2010
I/10/006

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie przeprowadziła w Urzędzie Gminy Zakroczym² kontrolę prawidłowości realizacji i finansowania zadań z zakresu ochrony środowiska w latach 2007 – 2010 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole, podpisanym w dniu 6 października 2010 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje Panu niniejsze wystąpienie pokontrolne.

NIK ocenia negatywnie działania Urzędu dotyczące finansowania zadań ze środków Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (GFOŚiGW). Jednocześnie NIK ocenia pozytywnie działania Urzędu prowadzone w zakresie planowania i realizacji przychodów GFOŚiGW.

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dalej także *Urząd*.

1. NIK ocenia negatywnie niewywiązanie się przez Burmistrza Gminy Zakroczym z obowiązku wynikającego z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*³ polegającego na sporządzeniu gminnego programu ochrony środowiska.

Program ochrony środowiska dla Gminy Zakroczym na lata 2005 – 2008 został przyjęty przez Radę Gminy w dniu 30 listopada 2004 r. (uchwała Nr 124/XXV/2004). W *Programie* tym zamieszczono zapis o konieczności jego aktualizacji co cztery lata. Organ wykonawczy gminy (Burmistrz) nie doprowadził do opracowania analogicznego dokumentu na kolejne lata.

2. W latach 2007-2009, łączne przychody GFOŚiGW wyniosły 1 039,5 tys. zł, a wykonanie planu przychodów kształtowało się na poziomie 97 – 100%. Głównym źródłem przychodów funduszu (1037,4 tys. zł, tj. 99,8%) były środki przekazywane przez Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska ponoszonych przez podmioty działające na terenie gminy. W latach 2007 – 2009 było to odpowiednio: 148,9 tys. zł, 287,6 tys. zł oraz 600,9 tys. zł.

W okresie objętym kontrolą GFOŚiGW został zasilony środkami w kwotach: 220 zł z tytułu opłat za usunięcie drzew oraz 1 184 zł z tytułu nałożenia w 2004 r.⁴ na właściciela nieruchomości kary administracyjnej, za usunięcie drzew bez wymaganego zezwolenia.

W I połowie 2010 r. na rachunek GFOŚiGW wpłynęły dwie opłaty eksploatacyjne w wysokości 7,8 tys. zł, wpłacone z tytułu koncesji przyznanych przez Ministra Środowiska na poszukiwanie złóż ropy naftowej na terenie Gminy⁵ oraz dwie wpłaty w wysokości 1,5 tys. zł z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego.

3.. NIK negatywnie ocenia przypadki finansowania ze środków GFOŚiGW zadań nie wymienionych w art. 406 ustawy *Prawo ochrony środowiska*⁶.

W latach 2007-2009 łączne wydatki z GFOŚiGW wynosiły 1 041,2 tys. zł. Roczne wykonanie zaplanowanych w uchwałach budżetowych wydatków funduszu kształtowało się na poziomie zbliżonym do 100% i wynosiło odpowiednio: w roku 2007 – 151,1 tys. zł (99,5%); w roku 2008 – 287 tys. zł (99,8%); w roku 2009 – 603,5 tys. zł (99,9%). W I półroczu 2010 r. wydatkowano łącznie 74,9 tys. zł (konto 900 9003).

³ Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 ze zm.

⁴ Decyzja Nr 23/04 z 20 kwietnia 2004 r. wymierzająca karę administracyjną w kwocie 1 175,66 zł, za wycięcie bez zezwolenia 7 drzew.

⁵ Koncesje Nr 19/2010/p i Nr 21/2010/p wydane 22 marca 2010 r.

Niezgodnie z art. 406 ustawy *Prawo ochrony środowiska* Burmistrz Gminy Zakroczym wydatkował z GFOŚiGW:

- 8,2 tys. zł na odławianie i utrzymanie w schroniskach dla zwierząt bezdomnych psów oraz utylizację zwłok zwierzęcych (w roku 2007 -4,4 tys. zł, w roku 2008 – 3,3 tys. zł, w 2009 r. – 0,5 tys. zł);
- 252,5 tys. zł, na dofinansowanie budowy wodociągów na terenie gminy (w roku 2007 – 11,5 tys. zł, w roku 2008 – 86,5 tys. zł, w roku 2009 – 154,5 tys. zł).

4. NIK ocenia negatywnie, z punktu widzenia legalności, dokonywanie przez Urząd w latach 2008 i 2009 przelewów środków z GFOŚiGW na rachunek główny budżetu Gminy. Środki te po kilku dniach – były zwracane na konto GFOŚiGW. Operacje te były niezgodne z celami, na które mogły zostać przeznaczone środki funduszu, określonymi w art. 406 ustawy *Prawo ochrony środowiska*.

Kontrola NIK wykazała, że na podstawie dyspozycji Skarbnika Gminy, w latach 2008-2009 były dokonywane przelewy z konta GFOŚiGW na konto budżetu Gminy. Po kilku dniach środki były zwracane na konto funduszu. W 2008 r. powyższa operacja na kontach została przeprowadzona jednorazowo, na kwotę 100 tys. zł. W 2009 r. przelewy i zwroty środków na konto funduszu były realizowane sześciokrotnie, na łączną kwotę 286 tys. zł.

Według wyjaśnień Skarbnik Gminy, przelewane w ten sposób środki wykorzystywane były na opłacenie „składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne pracowników Urzędu Gminy”, zaś „z chwilą wpływu (...) dochodów na konto główne Urzędu natychmiast zwracano środki podjęte z funduszu”.

5. Kontrola wykazała nieprawidłowości w księgowaniu wydatków ponoszonych ze środków GFOŚiGW za usługi dotyczące ochrony środowiska⁷. Wydatki poniesione na zapłacenie należności ujętych w 6 fakturach w roku 2008 w łącznej kwocie 100 tys. zł oraz 4 fakturach w roku 2009 w łącznej kwocie 64 tys. zł, pomimo że zostały przez Skarbnika Gminy zatwierdzone do wypłaty ze środków budżetowych - zostały wydatkowane ze środków funduszu.

⁶ Od 1 stycznia 2010 r. zadania związane z korzystaniem ze środowiska mogą być finansowane jedynie na podstawie katalogu określonego w art. 400a ust. 1 pkt 2, 5, 8, 9, 15, 16, 18, 21-25, 29, 31, 32, 38-42 ustawy *Prawo ochrony środowiska*.

⁷ Faktury dotyczyły m.in. usług: dokumentacja stacji uzdatniania wody, przekazanie materiałów do wydania wniosku o wydanie decyzji administracyjnej, selektywna zbiórka odpadów, wykonanie sieci wodociągowej, nadzór autorski nad realizacją i realizacja stacji uzdatniania wody,

Według wyjaśnień Skarbnik Gminy⁸ złożonych w trakcie kontroli, zadekretowanie powyższych faktur nastąpiło z chwilą ich wpływu do Urzędu. Przyczyna zapłacenienia tych faktur z konta funduszu wynikała z braku środków finansowych na koncie głównym⁹, a dekretacja klasyfikacji budżetowej na fakturach nie została poprawiona omyłkowo.

6. W kontrolowanym okresie Urząd nie opracowywał szczegółowych planów przychodów i wydatków GFOŚiGW na dany rok budżetowy. Plan przychodów i wydatków był corocznie sporządzany w formie załącznika do uchwały budżetowej w podziale tylko na przychody (wpływy z opłat różnych) oraz wydatki bieżące (zakup materiałów i wyposażenia, zakup usług pozostałych) i wydatki majątkowe.

W związku z powyższym, Najwyższa Izba Kontroli – mając na względzie dochowanie należytej staranności w gospodarowaniu środkami przeznaczonymi na ochronę środowiska oraz w celu optymalnego zaplanowania i wykorzystania w ciągu roku budżetowego tych środków - uważa za stosowne opracowywanie przez Urząd szczegółowych planów przychodów i wydatków, w ujęciu finansowym oraz rzeczowym, z podziałem na zadania do wykonania w danym roku budżetowym, bądź w perspektywie długoterminowej.

7. Urząd prawidłowo przeprowadził rozliczenie i dokonanie operacji księgowych związanych z likwidacją GFOŚiGW. Zgodnie z art. 16 ust. 5 ustawy z dnia 20 listopada 2009 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw¹⁰ Rada Gminy uchwałą Nr XXXV/205/2010 z 3 marca 2010 r. dokonała zmiany budżetu Gminy Zakroczym na 2010 r., przenosząc środki w kwocie 327 tys. zł z konta GFOŚiGW na konto dochodów bieżących Urzędu. W dniu 15 kwietnia 2010 r. wszystkie środki wraz z odsetkami zgromadzone na wyodrębnionym rachunku bankowym zostały przebrane na rachunek bieżący Urzędu.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Opracowanie programu ochrony środowiska zgodnie z art.17 ustawy *Prawo ochrony środowiska*.
2. Wydatkowanie środków pozyskiwanych z tytułu korzystania ze środowiska jedynie na cele określone w art. 400a ustawy *Prawo ochrony środowiska*.

⁸ Pismo z dnia 29.09.2010 r. (wyjaśnienia do pisma z dnia 28.09.2010 r.)

⁹ Informacja nie była weryfikowana podczas kontroli.

¹⁰ Dz. U. Nr 215, poz. 1664

3. Rozważenie opracowywania rocznych szczegółowych planów przychodów i wydatków środków przeznaczonych na ochronę środowiska.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Warszawie, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, oczekuje przedstawienia przez Pana Burmistrza, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Warszawie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.